



# **VIRKSOMHETSPLAN 2023- 2024**

Godkjent av Samarbeidsutvalget i Krøderen barnehage

9. oktober 2023

## Innholdsfortegnelse:



▪ Innledning	s. 3
▪ Bli kjent med de ansatte	s. 4
▪ Satsningsområde «Livsmestring og helse»	s. 5
▪ Satsningsområde «Naturen som vår lekeplass»	s. 6
▪ Nærmiljøet – en arena for opplevelser og utforskning	s. 7
▪ Avdeling Blå/ Gul (1- 2 åringene «Toddlerne»)	s. 8
▪ Avdeling Grønn (2- 4 år)	s. 9 - 10
▪ Avdeling Oransje (4- 6 år)	s. 11 - 12
▪ Førskolegruppa	s. 13
▪ Barns lek	s. 14
▪ Inkluderende læringsmiljø i barnehage og skole	s. 15
▪ Barns rett til medvirkning. Danning og høflighet.	s. 16
▪ Mitt valg	s. 17
▪ La meg få klare det selv!	s. 18
▪ Trafikksikker kommune	s. 19
▪ Fagområdene i rammeplanen	s. 20
▪ Kap. VIII i Barnehageloven: Psykososialt barnehagemiljø	s. 21
▪ Råd og utvalg i Krøderen barnehage 2023/ 2024	s. 22
▪ Litteraturliste	s. 23

## Innledning

Virksomhetsplanen er et supplement til årsplan folderen. Den inneholder utfyllende lesing om barnehagens satsningsområder og krav rammeplanen (2017) stiller til hva en slik plan skal inneholde.



Krøderen barnehage er en kommunal 4- avdelings barnehage. I år feirer barnehagen 10 år. Dette skal selvfølgelig markeres. Fredag 13. oktober feirer vi bursdagen til barnehagen sammen med ungene. Det blir ballonger og flagg, bursdagsleker, underholdning, kaker og saft. Alt som hører med på en skikkelig bursdagsfeiring 😊

Logoen til Krøderen barnehage skal være vårt kjennemerke. Den består av fire sirkler farget med avdelingenes farger; oransje, grønn, gul og blå.

Den oransje sirkelen står for barns lek. Leken skal ha en fremtredende plass i barns liv og den skal være en naturlig del av deres hverdag her. Den grønne sirkelen står for det enkle friluftsliv og naturen som vår lekeplass. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider og i all slags vær. Barnehagen skal legge til rette for at barna får oppleve naturen som arena for lek og læring. Den gule og blå sirkelen står for uteaktiviteter på henholdsvis sommer og vinter.

Slagordet vårt er «Den beste starten». Vi skal hele tiden jobbe for at barna skal få den beste starten her i Krøderen barnehage. De skal bli sett og akseptert for den de er. Vårt mål er at barna skal få være den de er og vil være, med hver og en sine egne trekk og kjenne at de er GODE NOK!

Krødsherad kommunes visjon «**Vertskap i verdensklasse**» setter fokus på en grunnholdning til andre mennesker, turister, besøkende osv. Barnehagen har jobbet med å fylle visjonen med innhold. Vi har definert vår vertskapsrolle ovenfor barn, foreldre/ foresatte, kollegaer og andre samarbeidspartnere.

Visjonen tuftes på grunnverdiene imøtekommenhet, raushet og inkludering og nytenkning.

Satsningsområdene våre dette barnehageåret er «Livsmestring og helse» og «Naturen som vår lekeplass» med fokus på bruk av nærmiljøet som arena for opplevelser og utforskning. Livsmestring og helse er en del av barnehagens verdigrunnlag som skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Livsmestring, eller selve livet, handler om glede og trivsel, men også om å møte vanskelige situasjoner. Personalet må først og fremst sørge for at alle barn føler seg trygge og inkludert i fellesskapet. Med det som utgangspunkt skal barn også få mulighet til å prøve ut sider ved samspill, lek og vennskap, der de kan høste erfaringer som hjelper dem å forstå og håndtere utfordringer de møter. Forskning viser at naturlek gir bedre evne til konsentrasjon, bedre sosial samhandling og inkludering. I naturen opplever vi mindre konflikter og bedre samspill. I tillegg til naturen som vi tar i bruk som lekeplass, har også nærmiljøet til barnehagen mye spennende å by på. Dette er vi bevisst på å benytte oss av.

I denne planen kan du lese mer utfyllende om disse temaene og hvordan vårt fokus på barns lek, trygge barnehagemiljøer, danning, høflighet og barns rett til medvirkning støtter opp om dette.

Mvh Ingunn Svartås, styrer i Krøderen barnehage

**BLI KJENT MED DE ANSATTE I KRØDEREN BARNEHAGE BARNEHAGEÅRET 2023-2024**



**INGUNN SVARTÅS**

1. Være i aktivitet, gå turer, følge opp unga, venner og familie
2. Wok
3. 25 år
4. Potetgull

1. Hva liker du å drive med på fritiden?
2. Beste middagen du kan tenke deg?
3. Hvilken alder skulle du ønske du var?
4. Favoritt godteri?



**TRINE LISE ØDEGÅRDEN SLEVIGEN**

1. ski, planter
2. Noe jeg får servert
3. 20 åra
4. sjokolade



**MAREN MARIE AASKJÆR**

1. Sove ute
2. Biffpasta
3. 5år
4. Troika sjokolade



**MARYANNE BLAKKISRUD**

1. gå turer i skogen
2. Taco eller biff
3. 55 og et halvt år
4. ostepop



**LINN CATHRINE ERIKSEN**

1. planter, lage mat
2. sjømat og spansk tapas
3. 20 år
4. potetgull surt/salt



**SUSANNE GRØNLID ENGEN**

1. løpe
2. taco
3. 13 år
4. sjokolade og bubblizz



**ANNE KNUTSEN**

1. gå tur og hagearbeid
2. pizza
3. 62 år
4. peanøtter



**REIDUN JOKERUD**

1. tur i skogen
2. Reiduns elggryte
3. tenåring
- 4 salt lakris



**HEGE BEKKEN**

1. gå turer
2. rømmegrøt
3. ungdomstida
4. sjokolade og lakris



**MARIT BREIVIK**

1. høre på lydbok til husarbeid
2. sushi
3. 29 år.
4. orange krokodiller



**KIRSTI FAGERHOLT STANG**

1. Se på fotball, reise
2. taco
3. 67 år/pensjonist
4. crispo



**LENA HOLMEN**

1. Hage og blomster
2. Pizza
3. 16 år
4. melkesjokolade med kvikk lunsj



**SIV SOLHEIM**

1. strikke
2. nachos
3. 25 år
4. daim



**MIA SNIPPEN**

1. sy klær
2. pizza
3. 5-6 år
4. stratos sjokolade

## Satsningsområde - Livsmestring og helse

Livsmestring har fått sin plass i verdigrunnlaget i rammeplanen for barnehagen, der knyttes livsmestringsbegrepet til et godt liv med god fysisk og psykisk helse. Men livet skal først og fremst LEVES og ikke bare mestres. Alle barn må behandles individuelt og ut fra personlighet og egenskaper. Positive erfaringer med omsorgsfulle og tilstedeværende voksne fremmer barns trivsel og livsglede i barnehagehverdagen. Det er stor sannsynlighet for at positive erfaringer i barneårene kan utgjøre en forskjell for barnet senere i livet. Barna må kjenne på kroppen at de er **GODE NOK**, selv om de ikke mestrer alt de prøver - livets realiteter.

Det har blitt større åpenhet rundt psykisk helse, men det er fortsatt en vei igjen. Vi må sette ord på våre følelser sammen med barna, og oppfordre de til å dele oppturer og utfordringer. Vi ønsker å være med på å fylle barnas «sekk med verktøy» som de kan ha med seg videre i livet. Alle følelser er lov, og ingen er mer eller mindre viktig enn andre: glede, sorg, sinne, sjalusi, stolt, skam, sjenanse. Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver sier noe om dette: «Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 11).



I barnehagen er det mange personligheter, og mange behov å dekke. Som voksen kan det være fort å lete etter en løsning, for å ta bort barnas ubehag, men her må vi jobbe med å sette ord på følelsene barna opplever. Derfor er det viktig at vi er i nærheten av barna for å møte deres behov. Vi må tolke barnas signaler og møte deres emosjonelle behov for trøst, trygghet, anerkjennelse, og kanskje et trygt fang å sitte på.

Hvordan knytte sammen livsmestring og helse i Krøderen barnehage?

- **Naturen som vår lekeplass** bidrar til å styrke vår fysiske helse og psykiske helse i naturen.
- **Inkluderende lek- og læringsmiljø** – handler om at barna skal oppleve vennskap og tilhørighet. I leken øver barna på å være i et sosialt samspill. Barn leker ofte ting de har opplevd, og som er av betydning i deres liv.
- **Mitt valg** er et pedagogisk materiale som er med på å styrke barnas sosiale kompetanse. Barna skal styrkes i å ta egne valg, men også å stå opp for seg selv.
- **La meg få klare det selv!** Gir barna muligheten til å kjenne på mestring og klare oppgaver selv – dette gir følelsen av selvstendighet og mestring som igjen øker barnas psykiske helse.

**Vårt mål er at barna skal få være den de er og vil være,  
med hver og en sine egne trekk og kjenne at de er GODE NOK!**

### Ti ting du kan si i stedet for «ikke gråt mer»:

1. Det er helt greit å være lei seg.
2. Dette var vondt for deg.
3. Jeg er her for deg.
4. Fortell meg hva som skjedde.
5. Jeg forstår.
6. Jeg lytter.
7. Det var skikkelig skummelt/ trist etc.
8. Jeg skal hjelpe deg å finne ut av det.
9. Det føles ikke rettferdig.
10. Jeg forstår at du trenger litt tid/ rom for deg selv. Jeg er her for deg, og jeg holder meg i nærheten så du kan finne meg når du er klar (de eldste barna).



## Satsningsområde - Naturen som vår lekeplass

I Krøderen barnehage har vi umiddelbar nærhet til flotte naturområder. Mulighetene er mange, og nærheten gjør det enklere å ta i bruk naturen som lekeplass. Med et aldersspenn fra 0 til 6 år, stiller de fire avdelingen med ulike forutsetninger for hvordan naturen tas i bruk som lekeplass. Vi er opptatt av en gradvis og naturlig progresjon, der barna får gode opplevelser og erfaringer med det enkle friluftslivet, som Krøderen barnehage er tuftet på.

Naturen byr på noe annet enn å være i barnehagen, og gir barna spennende og varierte muligheter for utvikling. Det er en naturlig arena for lek, opplevelser og læring. Her får fantasien og kreativiteten blomstre, og rolleleken kan vare lenge. Med lite leker må barna bruke fantasi og naturmaterialer i stedet. Naturelementene innbyr til problemløsning og et mangfold av bruksområder som man ikke finner på en opparbeidet lekeplass. Her blir det aldri kjedelig.

Gjennom utprøving og oppdagelse lærer barna å vurdere risiko, blant annet ved å klatre i trær og balansere på store stokker. De søker alltid utfordringer ett hakk høyere enn de allerede klarer, de higer etter noe nytt og spennende og prøver å finne flytsonen sin. Ikke for vanskelig så det blir skummelt, og ikke for lett så det blir kjedelig. Muligheten for å oppleve mestring er med andre ord stor ute i naturen. Å kjenne mestring har stor betydning for barns selvopfatning.

Naturen er også et stort rom for utforskning og nye impulser. Her er det alltid aktivitet og noe nytt som skjer – det kravler og kryper av smådyr, fugler som kvittrer og planter som endrer seg etter årstidene. Dette stimulerer til nysgjerrighet og driver barnet i søken etter naturopplevelser og svar.



I naturen stimuleres alle sanser, og barna får mange førstehåndserfaringer. Gjennom disse, opplever og lærer barna om verden. I denne sammenheng er også naturen en utmerket arena for språkutvikling og begrepslæring. Barna får konkrete erfaringer med innholdet i forskjellige begreper og vi kan snakke om hva vi ser og hører, hvem som bor i skogen og om naturfenomener. Turer og lek i naturen er også helsefremmende. Den byr på mange og

allsidige muligheter for fysisk aktivitet, som igjen stimulerer den motoriske utviklingen.

Forskning (barn, unge og natur) viser at barn leker bedre i natur enn i andre lekemiljøer. De utvikles bedre gjennom lek sammen med andre barn. Forskningen viser også at barn som leker i naturen har bedre helse, motorikk, søvn og kondisjon. De har også mindre stresshormoner. Naturlek gir bedre evne til konsentrasjon, bedre sosial samhandling og inkludering. I naturen er det mindre krangling og mer glede.

På skogsturer finner vi roen, kommer nærmere hverandre og setter våre egne rutiner. Vi har tiden til å utforske naturen og alle situasjoner som skjer her og nå. Vi har erfart at det er færre konflikter, da barna har større tumleplass og mer armslag. Naturen har rett og slett en positiv innvirkning på både barn og voksne og innbyr til næringsrike opplevelser som er med på å ruste barna for livet. Her ute skjer en naturlig utvikling, i et naturlig miljø. Og skulle barna trenge en hvil, er det bare å henge opp hengekøylene mellom furuene og slappe av for en stund, kanskje med en god bok.



## Nærmiljøet - en arena for opplevelser og utforsking.

I Krøderen barnehage er vi så heldige å ha et hav av muligheter rett utenfor porten. Vi har fantastisk natur og en skog bak barnehagen som brukes til turer, skigåing og som lekeplass.

I tillegg til skogen, har nærmiljøet til barnehagen også mye annet spennende å by på. I rammeplanen står det at barnehagen skal bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø. Vi kan benytte hallen når skolen ikke har undervisning. Skolens uteområde kan brukes som akebakke eller til lek når elevene er inne eller har ferie. I skolebygget ligger biblioteket. Det er stor stas når Gudbrand har lesestund for oss. Kryllingparken er rett i nærheten, som består av en helt ny skatepark med lekeapparater. Kunstgressbanen ligger rett utenfor gjerdet til barnehagen som tas i bruk av ivrige fotballspillere.

Hvert år blir vi invitert med på opplevelsesdag på Krøderbanen. Det er viktig for barna å bli kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner. Vi får plukke poteter på jordet hos Larsen og vi har mulighet til å plukke epler hjemme hos barn fra barnehagen. Vi kan gå turer i byggefelt og vise hverandre hvor vi bor. Det å ferdes langs veien/trafikken er også en fin erfaring i det å lære å orientere seg og ferdes trygt.

Nedenfor ser dere bilder av noe av mulighetene vi har i nærmiljøet vårt:



## Avdeling Blå - Gul (1- 2 år)

Toddler betyr i utgangspunktet «den som stabber og går» og betegner barn i ett- og toårsalderen. På denne alderen er pedagogikken mye knyttet opp mot barnas primærbehov (spise, drikke og sove), men også trygghet er helt grunnleggende. Mye av læringen foregår i hverdagsituasjoner i samspill med andre barn og/eller voksne. Hvert barn trenger omsorg og stimulering tilpasset seg. Vi må være til stede og se barnets behov. Vi må legge til rette for og stimulere barns utvikling og læringsprosess.

Barna må føle seg trygge for å få utbytte av en god barnehagehverdag. «I miljø preget av trygghet og tillit har barn mulighet til å utvikle mestringstro» (Lunde og Brodal, 2022, s. 101).

Derfor er en god tilvenning og god kommunikasjon med foresatte helt avgjørende for denne aldersgruppen.



Toddler kulturen handler om fellesskapet mellom ett og toåringer. Fellesskapet dannes ved bruk av kroppslig bevegelse og kommunikasjon. De kan oppleves som at de har "lopper i blodet". De vil ikke bare se, men de vil smake, ta på, gripe, stryke, kaste, klatre osv. De beveger seg overalt, hit og dit. De forflytter seg av både ytre stimuli (fristelser de ser) og som en spontan aktivitet ut fra barnet selv. Dette skaper relasjoner og vennskap. Jo yngre barnet er, desto mer er det avhengig av hjelp fra trygge omsorgspersoner til å regulere sine følelser og sin atferd.

Gruppeglede, felles flirekonsenter, er også noe som kjennetegner denne aldersgruppen. Empatiske reaksjoner er noe som kjennetegner toddler stilen – det følelsesmessige engasjementet er permanent til stede. Det handler om å vise følelser ovenfor hverandre. Toddler imiterer hverandre – for å skape samhandling og relasjoner. De studerer hverandre og gjør tilnærmet det samme alle sammen. De er også mer opptatt av å rive ned enn å bygge – fordi rivningen rett og slett er mer spenningsutløsende. Toddler liker også å leke med det som kan forsvinne og tas frem igjen, eks putteleker og «borte – tittei»-leken. Det liker at ting gjentas.

Vi ønsker å tilbringe mest mulig tid ute med barna. Vi mener at naturlig utvikling i naturlig miljø er den beste starten barna kan få.

Alle barna sover ute i vogn, eventuelt i hengekøye i skogen. Foreldre har selv med utstyret de ønsker til soving. Vognene kan stå inne i barnehagen om natta. Barnehagen har hengekøyer.

For gode dager er det avgjørende at barna får nok hvile og søvn. Mange barn trenger mer søvn de dagene de er i barnehagen. Barna blir mer slitne av å ha flere og forholde seg til og at det hele tiden skjer noe. Forsking viser at uthvilte barn lærer og fungerer bedre enn barn som er i mangel på søvn. Hjernen utvikles, immunforsvaret styrkes og barnet får bearbejdet opplevelser når de sover.



## Avdeling Grønn (2- 4 år)

Det kommende barnehageåret 2023/2024 vil Grønn være en avdeling med barn født i 2020 og 2021. Alderen vil være fra to til fire år. Det blir en gjeng der noen kjenner hverandre fra før og andre blir helt nye for hverandre, både for barn og voksne. Avdeling Grønn blir ny for alle barna. Den første tiden vil fokuset være å bygge gode og trygge relasjoner. Vi skal bli kjent med hverandre, den nye avdelingen og finne en ny dagsrytme som passer for oss. Vi vil bruke tid på å få satt barnegruppa som helhet og finne den optimale hverdagen for oss, fylt med lek, utforskning, nye erfaringer, måltider, søvn og hvile. Da vi blir en avdeling med barn i noe sprikende alder, blir det naturlig og av og til dele oss i mindre grupper. Vi vil også samarbeide på tvers av avdelingene. Det kan være godt å ha flere å spille på, lære av og strekke seg etter.

Fra rundt 2-årsalderen og oppover i 3-4 årsalderen oppdager barnet sin egen vilje, og at «du er deg, mens jeg er meg». Barnet begynner å teste ut hva som vil skje hvis det gjør ting på andre måter eller mener eller sier noe annet. Gjennom å protestere utforsker barnet seg selv og verden, og sin egen evne til å påvirke det som skjer. De vil være selvstendige og klare ting selv. Samtidig har barnet masse følelser inni seg som det ikke vet hvordan det skal få formidlet. Vi voksne kan oppleve dette som «trass» og en krevende tid. Men vi må vite at dette er en naturlig del av utviklingen til barnet og det gjør det ikke for å være «trassig». Dette er starten på å kunne kle på seg selv, smøre brødskiva, og alt annet barnet skal lære for å stå på egne bein.

Fra rundt 2 til 3 år begynner barnet å sette sammen korte setninger og delta i enkle samtaler. Når barnet nærmer seg 3 år, kan mange sette sammen setninger med opptil seks ord. Men vi må huske at alle barn er ulike, også når det gjelder språkutvikling. Noen 3-åringer snakker ikke i det hele tatt, og så plutselig åpner de munnen og kommer med hele setninger. Andre babler i vei og gjør seg kanskje forstått hos sine nærmeste, men ikke nødvendigvis hos andre.

Det er også i 2-årsalderen at barnet begynner med «late-som-lek». De kan for eksempel leke at en kloss er en bil, eller invitere til kaffeselskap. Fantasien er fortsatt noe begrensende, så det vil være svært positivt for utviklingen av lekekompetansen at voksne eller eldre barn er med og bidrar i leken. Dette vil også føre til at leken blir mer innholdsrik og givende for barnet her og nå. Tidligere har lek med jevnaldrende stort sett dreid seg om parallell-lek og det har vært viktig med det som er «mitt». Nå i 2-årsalderen vil barnet lære å leke mer med andre og gjøre sine første forsøk på å dele. I denne alderen er de også veldig til å herme etter det personer i omgivelsene deres gjør, så husk: barn gjør sjelden det vi sier, men det vi gjør.

Barnet har et stort bevegelsesbehov og det er viktig med store flater der de kan få boltre seg. Det løpes, hoppes, klatres på møbler, det er gøy å gå i trapper og mange lærer seg å sykle på trehjuls sykkel. Den bredbente «cowboystilen» pleier også å forsvinne rundt 2,5-årsalderen, og barnet får et noe mer oppreist ganglag.

I alderen 3 til 4 år begynner barn å bli svært nysgjerrige og vitebegjærlige. Nå vil de gjerne finne ut hvordan alle ting henger sammen og hvorfor- og hvordan spørsmålene dominerer. Når barnet har fått en forklaring, kan neste spørsmål komme i samme øyeblikk. Språkutviklingen har kommet så langt at barnet vet navnet på de fleste tingene det ser rundt seg. De prater og prater, lærer rim og regler utenat, sier hele tiden hva det gjør og hva det vil. Og ordforrådet vokser raskt.

Barna har en livlig fantasi. De omskaper, dramatiserer og forvandler virkeligheten. Alt er mulig i deres verden! Fantasi og virkelighet går over i



hverandre. Alle ting er levende, har følelser og kan snakkes til. Alt dette foregår gjennom leken som preger hverdagen.

De tilpasser seg det sosiale liv gjennom enkle «late-som-leker» og etter hvert blir det til avansert rollelek. Leken er deres form for arbeid. Den kommer ofte i sammenheng med opplevelser eller observasjoner de har gjort i forkant. Det kan være ting de har sett på barne-tv, ting de ser andre barn leker, eller ting de har opplevd selv. Den gir verdifull kunnskap om verden, samtidig som de utvikler ferdigheter og bearbeider opplevelser og frykter.

I denne alderen kan barn lett bli skremt og de kan ha en uventet engstelse, en redsel som ofte har utspring i fantasien snarere enn i virkeligheten. Det kan være vanskelig å skille fantasi fra virkelighet og barnet kan ha en økende følelse av at det er mye det ikke vet. Det har også evnen til å se for seg ting som kan skje. Kanskje ting som er skremmende. Det er ganske normalt og for eksempel være redd for mørket.

I 3-4 årsalderen har barnet god kontroll over kroppen og en vil se en stor fremgang i de fysiske ferdighetene. Bevegelsene er mer automatiserte enn tidligere. De kan nå derfor gjøre flere ting samtidig, som for eksempel å sykle samtidig som de snakker med et barn som sitter på. Tempoet er ofte høyt, og til tider kan de overvurdere egne ferdigheter. Ball-leker, sykling og klatring er populært. Det kan derfor bli en del knall og fall i disse åra. Når det kommer til hånd-øye motorikk blir den sterkere og dermed kommer kreativiteten mere frem gjennom bygging, tegning, klipping og maling.



## Avdeling Oransje (4- 6 år)

Gjennom dette barnehageåret vil det gå to kull på avdeling Oransje, barn født i 2018 og 2019. Førstnevnte er 14 stk og vil i år være førskolegruppa med kallenavn: Ulvene. 2019 kullet er 6 stk og alle har fylt 4 år. Vi vil være mye sammen hele gruppa, men vi ser også viktigheten ved at vi deler oss noe av dagen, og at førskolegruppen også har en del eget opplegg før skolestart.

Alle barn skal få utvikle seg, lære og oppleve fremgang. «La meg få klare det selv» og selvstendighet vil være en stor del av hverdagen, men vi må observere i forhold til alder og utvikling. Alle barna har forskjellige utgangspunkt og må få tilrettelagt ut ifra sin utvikling. Vi øver på å kle på oss selv, dra over støvler, gå på do, åpne matboks/flaske. Det gir så mye mestring når barna endelig har lært å få til glidelåsen helt selv, eller dra strikken på dressen rundt støvelen uten noe hjelp fra de voksne. Det er derfor ekstra viktig at klær og sko er i riktig størrelse, og i orden for at barna skal klare å få på seg og **oppleve mestring**. Fint hvis barna har matbokser og drikkeflasker de selv greier å åpne.

Vi vil fortsette å jobben med periodeplaner og temaarbeid som vil vare over tid. Vi har troa på at dette er med på **å gi barna varierte opplevelser og erfaringer**. Temaarbeidet frem til jul vil være Alf Prøysen. Hans fortellinger og viser skal flettes inn i hverdagen vår i samlinger, formingsaktiviteter, turer, matlagning og samtaler. Gamle tradisjoner, ta vare på naturen og fine viser var mye av det Alf Prøysen stod for, og det blir viktig for oss å formidle de gode verdiene han hadde.



«Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser.»  
(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 22)

Vi skal ha tid til å ta barnas interesser og engasjement på alvor. Derfor kommer vi til å ikke planlegge alt for mye fra dag til dag, og at dagen blir til ut ifra barnas ønsker, behov og at de skal **få medvirke til egen barnehagehverdag**. Vi ønsker å legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter som for eksempel: at barna skal få være deltagende i matlagning, formingsaktiviteter ute i naturen, fysisk utfoldelse på puterommet eller i hallen, eller barnehagekoret med Tatiana annenhver uke. Dette er med på å skape variasjon i barnehagehverdagen, men også med på å dekke ulike behov og fagområder fra rammeplanen.

**Omsorg, lek og læring skal synes hos oss.** Barna skal alltid ha et fang å sitte på hvis de trenger det, eller behovet for en kos i det mamma eller pappa reiser. Vi ønsker å variere leketemaer og miljøer, og håper vi kan være med på å gi de ideer til å selv dra leken videre. Men aller viktigst – Hverdagen skal være fylt med lek og latter. Vi skal undre oss og utforske sammen, og vi skal gjøre det vi kan for at barna skal få gode barnehagehverdager, hvor de er trygge og at de trives.

Gjennom dette året vil 2019 kullet være noe med 2020 kullet som er på Grønn slik at de får flere å leke med og spille på når førskolebarna har opplegg. I utgangspunktet skal vi ha faste dager til dette, men dette kan forandre seg fra uke til uke. Både morgen og ettermiddag vil hele oransje avdeling være samlet. Det vil være fokus på satsningsområdene våre «naturen som vår lekeplass», «nærområdet som en arena for opplevelser og utforskning», «barns lek»

og «la meg få klare det selv» både i grupper sammen med Grønn og som gruppe alene.

**Naturen som vår lekeplass og nærmiljøet som en arena for opplevelser og utforskning vil være en naturlig del av vår hverdag.** For oransje avdeling vil dette bety mange turer i naturen og alt det fine vi har i nærmiljøet. Tiriltoppen er et av våre faste lekesteder som barna kjenner godt. Med en gang de kommer dit går de rett i lek, og ofte tar de opp lek som de sluttet med forrige gang de var der. Det er også mange fine stier i skogen som barna er glad i å bevege seg i. Det er viktig at barna lærer å holde hender og gå på rekke, men når vi beveger oss i skogen tenker vi at det er viktig at barna får bevege seg mest mulig «fritt». Det er alltid en voksen foran, i midten og bak, men vi ser at det gir glede, fantasi og engasjement hos barna når de får mer frihet, og muligheten til å løpe.

Det bugner av insekter og er et rikt dyreliv oppe i skogen rett utenfor barnehageporten – og dette er med på å gi oss mange muligheter til utforskning, men også viktigheten av å ta vare på naturen rundt oss. Fysisk utfoldelse, utfordringer og klatring gir oss muligheter for risikolek. Og vi lar barna få klatre i trær og balansere. Noen ganger tar vi med oss hengekøyer som er veldig populært blant barna, men «høydepunktet» for mange er å nyte matboksen, eller om vi lager noe ute på tur.

**Vi bruker også nærmiljøet mye.** Barna er glad i å komme seg ut av porten, så flere ganger i uken bruker vi også de fine mulighetene vi har rundt oss som f.eks biblioteket, skolegården, butikken, skateparken, fotballbanen, hallen osv. vi øver på å gå på turer med variert

Vi ønsker å jobbe med at barna skal bli mer **robuste**. Å gjøre de mer robuste ved å takle motgang, sette egne grenser, sette ord på følelser og ved å gi de forventninger og oppgaver som er forventet for alder og modning er med på å gjøre barna bedre rusta til skolestart, og så klart alle sosiale sammenhenger seinere i livet. Men vi trenger at hjemmet også støtter barna i disse viktige egenskapene:

- Gi barna **kjærlighet**
- Sett **sunne grenser**
- **Forvent** ting av barna (ting du vet de mestrer)  
f.eks kle på seg selv, ta på sko, ....La de få prøve!
- Gi barna nye, passende **utfordringer** med jevne mellomrom
- **Hjelp barna med å regulere følelsene** sine  
(både gode og vonde) **ALLE FØLELSER ER LOV**
- Skap positivt klima: **le, tull og tøys sammen** med barnet ditt.
- «**Ta**» **barnet ditt i å gjøre gode ting**. Skryt er viktig. I barnehagen er vi veldig opptatt av å skryte når barna gjør/sier fine ting til hverandre.

## Førskolegruppa «ULVENE» 2023- 2024



Førskolegruppa er de eldste ungene i barnehagen. Disse er i år samlet på Oransje avdeling. Vi ønsker at barna skal få et «kallenavn» på den eldste gruppa mer enn bare førskolegruppa. Så vi har i sammen med barna bestemt at vi skal hete ulvene.

Fokus i førskolegruppa er at barna skal kunne være selvstendige og ta vare på seg selv, i tillegg til skoleforberedende aktiviteter gjennom lek. Leik vil også være i stort fokus, og det er viktig for oss med varierte og spennende lekemiljøer.

«Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 20)

Vi ønsker at ungene i førskolegruppa skal glede seg til å begynne på skolen. De skal ha gode følelser knyttet til dette samtidig som de må vite realiteten at de ikke kan disponere sin egen tid på samme måte som i barnehagen. Vi kommer også til å bruke mye tid på bøker, høytlesing og arbeid rundt dette. Både for å styrke barnas språkutvikling, men også det sosiale rundt det å ha en lesestund i sammen. Det blir også øving på turtaking, toleranse for at vi er ulike, å sette egne grenser. I barnehagen er vi alle en del av et stort fellesskap, og alle har ulike roller inn i dette fellesskapet – alle skal bli sett og hørt, og vi må øve på å høre på og respektere hverandres følelser, tanker og meninger.

På nyåret blir det flere møtepunkter med skolen og Noresund barnehage for å bli kjent. Vi har for eksempel en tradisjon for å møtes på brannstasjonen på høsten, besøk i hverandres barnehager og det blir naturligvis også andre møtepunkter utover våren. Førskolegruppa skal gjennom det pedagogiske opplegget «Mitt valg». Dette kan det leses mer om på side 10 i Virksomhetsplanen.

«Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33)

**Målet med førskolegruppa er at barna skal få de beste forutsetninger for å mestre og oppleve overgang til skole på en positiv måte.**

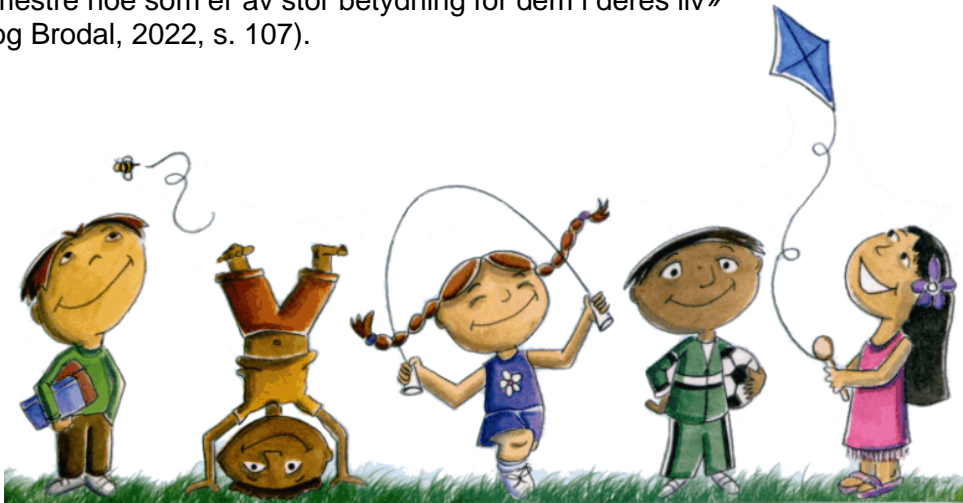


**Det er viktig å øve på dette gjennom året, både i barnehagen og hjemme.:**

- å holde orden i egne saker.
- å henge klærne sine på plass.
- tørke seg selv på do.
- kle av og på seg selv.
- øve på å gå på kortere turer i naturen, men også kunne følge trafikkregler.
- ta imot beskjeder o.l.

## Barns lek

Innenfor lek handler det om både å verdsette lekens egenverdi og om leken som læringsarena. Med lekens egenverdi menes at leken er en stor del av det å være barn. Et barn i lek har ingen spesielle formål med leken enn at det er morsomt. Leken er indremotivert og drevet av barnet selv. Leken blir mer kompleks jo eldre barnet blir og jo mer det leker. Leken kan lekes alene eller sammen med andre. Med leken som læringsarena menes at gjennom leken stimuleres mange sider ved barnets utvikling. Språket styrkes gjennom samhandling, motorikken utvikles, barnets tankegang blir utfordret gjennom problemløsning og å fantasere, og barnet lærer seg mange sosiale spilleregler i relasjoner med andre barn. «Barn som leker, gjør det ikke for å nå mål eller bestemte resultater – leken er spontan og egenmotivert. Men selv om barn er lykkelig uvitende om det, handler leken dypere sett om å lære og mestre noe som er av stor betydning for dem i deres liv» (Lunde og Brodal, 2022, s. 107).



Leken former oss som sosiale mennesker. Den bidrar til å styrke identitet og selvfølelse. Det er viktig å få en felles forståelse for at lek er en grunnleggende livs- og læringsform som barn kan uttrykke seg gjennom. Barnehageloven og rammeplanen for barnehagen understreker også viktigheten av barns lek. Gjennom leken lærer barn å mestre oppgaver og videreutvikle evner de har brukt for som voksne.

Leken gir barnet en ramme der opplevelser kan håndteres, der barnet har en indre kontroll. Det er ikke omgivelsene som styrer, men barnet selv. Barnet trener opp evnen til å tåle egne og andres følelser, noe som er viktig for å bli en stabil og selvstendig voksen.

Eksempler på ulike typer lek er øvelseslek, tumble-lek/kaos lek, parallelllek, oppmerksom parallelllek, «late som», lek/rollelek, risikolek og regeltek.

Personalet i Krøderen barnehage har fokus på at vi som voksne skal tilrettelegge for lek både ute og inne. Vi kan også starte en lek ved å komme med forslag til barna, begynne en lek eller komme med spennende konkrete som gir næring til videre lek. Temaer til samlinger er også motiverende for videre lek for barna. Vi jobber også med å skape gode relasjoner blant barna. Å få venner og å være en venn er noe av det viktigste i et barns liv. Som personal må vi være bevisst omkring den voksnes rolle når barn leker. Hvordan observere, inspirere, stimulere, veilede, lære, legge til rette, oppmuntre, gripe inn, korrigere, delta eller holde avstand?

## Inkluderende læringsmiljø i barnehage og skole

Lek og vennskap er det viktigste for barn i barnehagealder. Forskning viser at barns opplevelse av vennskap og det å bli inkludert i lek er avgjørende for deres trivsel i barnehagen. De voksnes tilstedeværelse og engasjement i barnas lek, er derfor helt nødvendig.

Mobbing foregår gjerne utenfor de voksnes rekkevidde og kan være vanskelig å oppdage. Det er derfor nødvendig at de voksne er tett på og observerer barnas samvær og lek slik at de vet hva som foregår. Voksne kan krenke barn med ord og handlinger som f.eks ved å stigmatisere og forskjellsbehandle barn. Foreldre og ansatte har en svært betydningsfull oppgave med å tilrettelegge for å fremme vennskap mellom barna.

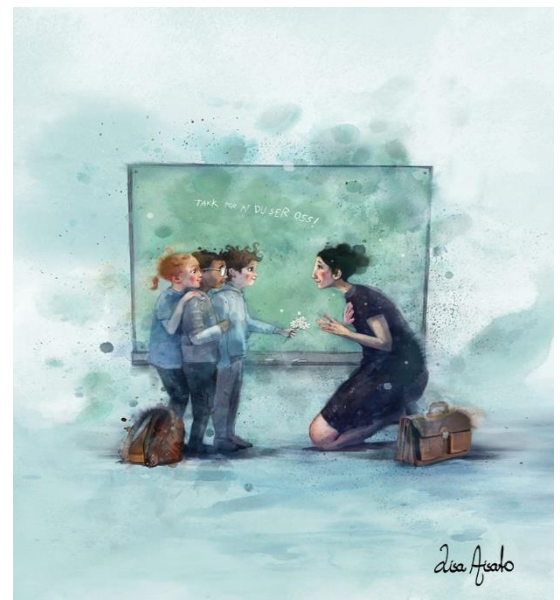
Barnehagene og skolene i Krødsherad avsluttet i 2019 et prosjekt som het «Inkluderende læringsmiljø i barnehage og skole». Målet var å styrke barnehagers, skolars og eiers kompetanse i å fremme trygge miljøer og forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelser.

Utdanningsdirektoratet (Udir) definerer mobbing i barnehagealder på følgende måte: *«Mobbing av barn i barnehagen er handlinger fra voksne og/ eller andre barn som krenker barns opplevelse av å høre til og være en betydningsfull person for fellesskapet».*

Siden dette var et prosjekt både skoler og barnehager deltok på, avsluttet vi prosjektperioden med en felles planleggingsdag der det ble utarbeidet en handlingsplakat:

### «Alle barn i Krødsherad skal oppleve et trygt og inkluderende lek- og læringsmiljø»

- Jeg møter barn og voksne med et smil.
- Jeg er til stede for og ser hvert enkelt barn.
- Jeg ønsker alltid barnets beste.
- Jeg har fokus på barnets sterke sider og gode egenskaper.
- Jeg er ærlig, inkluderende og tydelig ovenfor barn og voksne.
- Jeg er en god rollemodell som er endringsvillig, inkluderende og omsorgsfull.
- Jeg legger til rette for godt samarbeid med hjemmet gjennom lyttende, ærlige og positive møter.
- Jeg lytter til hva barnet og foresatte forteller, og gjør noe med det.
- Jeg tar tak i mobbing, utestengelse og annen krenkende atferd
- Jeg er bevisst på å gi alle en plass i fellesskapet.



## Danning og høflighet. Barns rett til medvirkning.

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og sette barna i stand til å søke kunnskap og reflektere over vedtatte sannheter. De skal utvikle seg gjennom dialoger med de voksne der barnas virkelighetsoppfatning skal ha like stor verdi. Dette kan være krevende for oss voksne. Vi må gi fra oss en del av definisjonsmakten. Barna skal ha lov til å bryne seg mot oss, de skal kunne stille spørsmål, være uenige og yte motstand. Det er gjennom en slik samspillsprosess at barna **dannes** til gode medborgere.

Barnehageloven sier at barna har rett til **medvirkning**. FNs barnekonvensjon sier at barns meninger skal tillegges vekt. Barns medvirkning betyr at de skal ha innflytelse på viktige sider av sitt eget liv. I barnehagen skal barna også øve seg på å leve i et demokrati der man ofte må finne løsninger som kan passe for alle. I dannelsingsprosessen utvikles selvfølelsen. Barnet føler seg sett og ivaretatt gjennom at andre tar dem på alvor og bekrefter det de tenker og føler. Når vi i barnehagen vektlegger barnas medvirkning, styrker vi samtidig deres selvfølelse. De opplever at deres meninger og kompetanse er viktig.

Barn som kan de sosiale kjørereglene, får en enklere hverdag. Høflighet må læres. Øv på det etter hvert som situasjoner oppstår naturlig. Noen gode tips i hverdagen:

### Å takke

Det er viktig å kunne takke f.eks for maten og for gaver. Du kan takke for barnet de første årene, men pass på at barnet hører det. Når barnet snakker selv, kan du oppfordre det til å takke selv.

### Oppfordre til å si «HEI» og «HA DET»

Fra 3 års alder bør barnet oppfordres til å si «hei» og «ha det». Det bør også oppfordres til å svare når noen snakker til det. Etter hvert kan de klare å se den de snakker med i øynene. Et smil med øyekontakt kan også være et «hei».

### Vær en tydelig voksen

Si hva du vil barnet skal gjøre, ikke bare hva du vil det skal slutte å gjøre. Ros barnet når det gjør noe bra eller forklar tydelig hva du ønsker av barnet når det gjør noe du mener er galt. Det kan også være lurt å være i forkant og si hva du forventer, særlig hvis det skal inn i en uvant situasjon f.eks på sykebesøk, i kirken, på biblioteket mm.

### Å vente på tur

Barn har ikke vondt av å vente litt og kjede seg. Alt trenger ikke skje på en gang.

### Å bruke et hyggelig språk

Fra barna er ganske små, kan de lære å be om ting på en høflig måte. Be barnet spørre på nytt hvis tonen er lite hyggelig. Gir du barnet viljen sin hvis det kommanderer, sutrer og skriker, vil barnet intuitivt velge denne måten «å spørre» på også neste gang.

### Å dele

Fra barnet er 2- 3 år kan de lære seg å dele på leker og oppmerksomhet. Noen ganger må en voksen gripe inn og bestemme at barnet skal dele. Ved å dele lærer barna å ta hensyn og forstå andres følelser.

### Å sette grenser

Fortell barnet at det kan bestemme over seg selv og si nei. Vis konkret hvordan de kan snu seg eller gå bort. Dette for å bygge opp barnets selvfølelse og gi dem styrke til å stå for egne valg.



## «Mitt valg»

Barnehagen legger stor vekt på at barna skal utvikle sosial kompetanse. Sosial kompetanse betyr å kunne samhandle med andre mennesker på ulike måter. Barna trenger støtte og veiledning når det gjelder å ta ulike valg for egne handlinger i samspill med andre. For å jobbe mer systematisk med dette temaet, har vi valgt å jobbe med «**Mitt valg**», som er et program for sosial- og emosjonell læring. Opplegget er støttet av Lions Quest. For barnehagen er det utarbeidet et opplegg for de eldste barna i barnehagen. I opplegget har vi med oss bamsen Teddy, som er en god hjelper. Han trenger barnas hjelp til å løse oppgaver han ikke kan klare alene, og han vil hjelpe barna og komme med gode råd i vanskelige situasjoner.

### Mål:

1. Hjelp barn til å utvikle positiv sosial og emosjonell kompetanse
2. Gi barnehagepersonale et konkret metodisk verktøy for å arbeide med omsorgs- og læringsmiljø i et forebyggende perspektiv
3. Legge til rette for samarbeid mellom hjem, barnehage og lokalmiljø

### Tema 1:

«Vi vil ha et godt miljø»

Aktiviteter: 1. Anne og Teddy begynner i barnehagen  
2. Vi lærer navn  
3. Vi er høflige  
4. Vi leker med Teddy

### Tema 2:

«Vi arbeider sammen»

Aktiviteter: 1. Vi hører på hverandre  
2. Vi deler med hverandre  
3. Vi er en gruppe  
4. Hva gjør vi når vi blir sinte?

### Tema 3:

«Vi tar beslutninger»

Aktiviteter: 1. Vi tenker og velger  
2. Vi tar gode beslutninger  
3. Vi tar valg  
4. Vi tar trygge valg

### Tema 4:

«Vi tar vare på kroppen vår»

Aktiviteter: 1. Vi er forsiktige med ting vi finner  
2. Vi passer på kroppen vår  
3. Vi er forsiktige med medisiner og giftstoffer  
4. Vi lærer om gode og vonde berøringer

### Tema 5:

«Vi tar vare på hverandre».

Aktiviteter: 1. Vi gjør hverandre glade  
2. Vi gir hverandre ros  
3. Vi har en familie  
4. Vi er som en regnbue

## La meg få klare det selv!

I en travel hverdag er det lett å utvikle dårlige vaner. Kanskje bærer vi barna selv om de kan gå, eller kler på barna i stedet for å gi dem muligheten til å øve i å klare seg selv? Ved å sette fokus på barnas motoriske utvikling og la dem få utføre flest mulig oppgaver selv, oppstår en vinn- vinn situasjon.

Høsten 2015 startet personalet i Krøderen barnehage opp med prosjektet «La meg få klare det selv!» Når pedagogikk og ergonomi går hånd i hånd. Dette var i tett samarbeid med Sigdal og Krødsherad Bedriftshelsetjeneste. Høsten 2020 fikk personalet oppfriskningskurs gjennom Eiker og Modum Bedriftshelsetjeneste.

Du styrker barnas utvikling og du fremmer din egen helse. Sammen kan vi gjøre barnas og hverandres hverdag enklere. Det gjelder å finne løsninger der barns og voksnes behov kan møtes. Det betyr at voksne må ha riktig utstyr, særlig når de skal arbeide i lav høyde. For barna er det motsatt. De må ofte ha utstyr for å komme opp i høyden, for eksempel for å nå opp til knagger, klatre inn og ut av barnevogner eller opp og ned av stellebord. Da lærer de å mestre hverdagslige situasjoner, og de voksne slipper uheldige belastninger ved å løfte barna på plass.

Målet er å utvikle selvstendige individer tilpasset modenhet og utvikling, samtidig som de voksne tar vare på sin egen helse. Det er veldig viktig for barna at de har utstyr/klær/sko som passer, ikke for store/ ikke for små. Det er ikke lett og kan være frustrerende med trange sko, sko med lisser, for små/korte regndresser eller ødelagte strikker til å ta under støvlene.

### «JEG KLARER SELV.....BARE LA MEG FÅ PRØVE»

Mestring handler om at barnet får til noe det ønsker, selv om det ikke lykkes med en gang. Små barn har en medfødt motivasjon til å mestre, men for at mestring skal være mulig må det være en balanse mellom det barnet ønsker å få til, barnets ressurser og tilgang på støtte. En voksen som gir passe hjelp og støtte vil kunne bidra til at barnet lykkes med mestringsforsøk som det ikke ville fått til alene.

Når vi klarer å gi barnet en oppgave som gjør at det må strekke seg litt, gir det både mestringsfølelse og selvtillit til å klare nye utfordringer. Vi jobber mye med mestring og «prøve selv» i påkledning og avkledning situasjoner i barnehagen.



Ofta faller vi for fristelsen til å hjelpe barnet vårt for mye, og nærmest overtar oppgaven for de. Dette kan likevel skape en hjelpeløshet hos barnet, slik at de tror at de ikke får det til. Barn som alltid får hjelp før de får sjansen til å prøve selv, får heller ikke kjenne på den gode følelsen av å få til noe helt selv.

[LA BARNET FÅ PRØVE HJEMME OGSÅ!](#)

# Krødsherad- trafikksikker kommune



Krødsherad er en trafikksikker kommune. Det innebærer et samarbeid mellom fylkeskommunene og Trygg Trafikk. Ved å være en trafikksikker barnehage settes trafikksikkerhet og trafikkoppdragelse i system. Barnehagen har ansvar for barnas sikkerhet, også når det gjelder trafikk.

## Kriteriene for å bli en trafikksikker barnehage

### Trafikksikkerhet i barnehagen:

- Barnehagens trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet og nedfelles i barnehagens årsplan.
- Barnehagen stiller krav til busselskap og drosjer om belter og trafikksikker atferd ved kjøp av transporttjenester.
- Barnehagens ansatte kjenner rutiner for håndtering av uforutsette faresituasjoner og hendelser på turer.
- Barnehagen har utarbeidet rutiner for å ivareta sikkerheten på turer til fots, med bil eller kollektivtransport.

### Trafikkopplæring i barnehagen, noen konkrete trafikk aktiviteter:

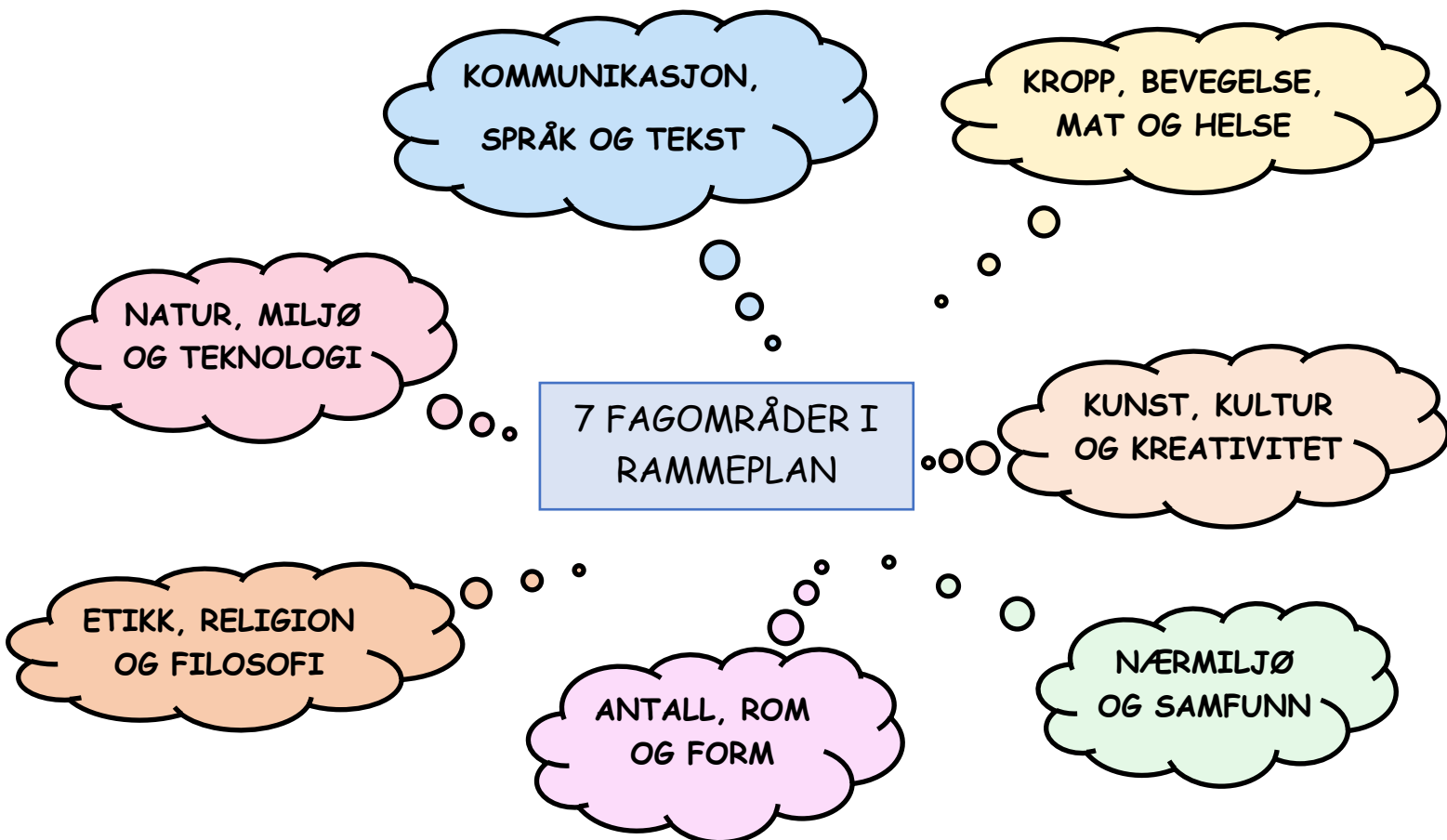
- Barna lærer trafikkregler for fotgjengere
- Barna lærer om bruk av sansene sine i trafikken
- Barna lærer om bruk av bilbelte, sykkelhjelm og refleks
- Kryssing av vei
- Trygt eller farlig

### Samarbeid mellom barnehage og hjem:

Barnehagen har rutiner for å ivareta barnas sikkerhet ved barnehagens parkeringsplass og port. Disse gjennomgås årlig med de ansatte og er tema for foreldrene på foreldremøtet på høsten. Vi har sammen kommet fram til følgende rutiner:

- Kjør forsiktig og kjør sikret. Det er økt trafikk på parkeringsplassen pga skolehenting og Kryllingparken
- Rygg bilen inn når du parkerer hvis det oppleves mest trafikksikkert.
- Ikke parker i rundkjøringen. Det er kun til av- og påstigning
- Slå av motoren ved levering og henting
- Gå på gangfelt ved henting og levering
- Sjekk at porten er lukket. Ikke la barna åpne porten selv eller la de klatre på gjerdet
- Benytt parkeringsplassen ved hallen mtp trafikksikkerhet.

## Fagområdene i rammeplanen



Alle fagområdene må tilpasses hvert enkelt barn, gruppens interesser, alder, modning og nærmiljøet rundt oss. Progresjonen, tema og mål gjennom årene blir tydeliggjort gjennom hver avdelings periodeplaner og evalueringer. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Hva hvert enkelt fagområde inneholder kan dere lese mer om i rammeplan 2017 eller på [udir.no](http://udir.no).

*«Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter... Fagområdene er i stor grad de samme som barn senere møter som fag i skolen.»* (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.47).

## **Kap. VIII i Barnehageloven: Psykososialt barnehagemiljø**

Lovverk som trådte i kraft 01.01.21 for å sikre barn et godt barnehagemiljø. (Pedlex, 2020, s. 146- 152)

### **§ 41: Nulltoleranse og forebyggende arbeid**

Det lovfestes at barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, sikkerheten, trivselen, leken og læringen til barna.

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

### **§42: Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)**

Plikt til å følge med, melde fra, undersøke og sette inn tiltak. Hvis et barn ikke har det bra, skal det utarbeides en skriftlig plan med tiltak for å sikre at barnet får en trygg barnehagehverdag.

Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller. Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø.

Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

### **§43: Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn**

Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen, krenker et barn med for eksempel utestengning, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til barnehagens styrer. Styreren skal melde fra til barnehageeieren.

Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at styreren i barnehagen krenker et barn med for eksempel utestengning, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende melde fra til barnehageeieren direkte.

**Verneombud:**

Siv Solheim

**Samarbeidsutvalget (SU):**

Et samarbeidsorgan som skal sikre samarbeid med barnas hjem. SU skal være rådgivende og kontaktskapende.

Blir valgt i løpet av høsten	Eier representant	
Marianne Råen	Foreldrerepresentant Oransje avdeling	
Mariann Solli	Foreldrerepresentant Grønn avdeling	
Anette Bøe	Foreldrerepresentant Blå avdeling	
Siv Solheim	Personalrepresentant	Oransje
Marit Breivik	Personalrepresentant	Grønn
Maren Marie Aaskjær	Personalrepresentant	Blå/ Gul
Mia Snippen	Vara personal	Oransje
Susanne Grønlid Engen	Vara personal	Grønn
Linn Cathrine Eriksen	Vara personal	Blå/ Gul
Ingunn Svartås	Styrer og sekretær	

**Tur- og festkomiteen:**

Et arbeidsutvalg som skal sikre samarbeid med barnas hjem. Arrangerer sosiale arrangement som f. eks. juletreffest, ski-/ akedag, sommeravslutning med mer.

Øyvind Jokerud, Gøril Ødegård og Erik Råen

## Litteraturliste

Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver*. Utdanningsdirektoratet.

Lunde, C. og Brodal, P. (2022). *Lek og læring i et nevroperspektiv*. Universitetsforlaget.

Ruud, L. S. og Malmin, G. (12. opplag 2017) *Mitt valg. Et pedagogisk opplegg for barnehagen*. Utviklet av Stiftelsen Det er mitt valg med støtte fra Helsedirektoratet.

Jebsen, J. K (red) (1. utgave 2020/ 1. opplag 2020) *Barnehageloven og forskrifter. Med forarbeider og tolkninger 2020*. Pedlex